

AJANKOHTAISTA KUOPION TOIMINNALLISELLA ALUEELLA

MAL-verkostotapaaminen 14.3
Ohjelmapäällikkö Tero Piippo
Kuopion kaupunki

Kuva: Kuopion viestintäpalvelut, Scanfoto

AJANKOHTAISTA KUOPION TOIMINNALLISELLA ALUEELLA

KEHITTÄMISKOHDE	TAVOITE /TOIMENPIDE 2011	TOTEUTUMINEN 31.12.2011	Vastuutaho
Toiminnallinen seudun rakennesuunnitelma	- Maankäytön yhteensovittaminen Kuopion toiminnallisella kaupunkiseudulla. Kaupunkiseudun rakenteen tarkastelu ilman kuntarajoja. - Laaditaan seudun rakennesuunnitelma, eräänlainen "ihannekaupunkimalli", jossa määritellään seudun rakenteen kehittämisen tavoitteet vuoteen 2030. Työ valmistuu vuoden 2011 loppuun mennessä.	<u>Raportti valmistuu vuodenvaihteen jälkeen. Alustava ehdotus on esitelty kunnissa ja palautteiden pohjalta on ehdotusta tarkennettu. Ehdotus ja siihen liittyvä raportti tullaan käsittelemään vuoden alun työryhmäpalaverissa . Lausuntokierros ja sopimuksen teko maaliskuussa. Rakennemalli kuntien päätöksentekoon sen jälkeen.</u>	MAL -ryhmä
Vuorela–Toivala–Ranta-Toivala alueen yhteissuunnittelu ml. Sorsasalo–Rissala -yritysalueet	- Kaupunkiseudun rakenteen tasapainoinen kehittäminen. Kuopion pohjoisten alueiden ja Siilinjärven eteläisten alueiden täydennysrakentaminen.	Työ siirtyy tehtäväksi rakennesuunnitelman jälkeen.	- " -
Kuntien raja-alueiden yhteinen maankäyttö	- Raja-alueiden maankäytön yhteensovittaminen - Rakennesuunnitelman pohjalta esille nousevat kehittämistoimenpiteet. Ajoitus v. 2011 jälkeen (edellyttää rakennesuunnitelman valmistumista)	Työ siirtyy tehtäväksi rakennesuunnitelman jälkeen.	- " -
Seudullinen asunto-ohjelmointi ja alueiden käytön toteuttamissuunnittelu	- Yhteisesti sovittujen asuntopoliittisten tavoitteiden pohjalta parantaa asuntotuotannon vakautta ja kehittää aluetta tasapainoisesti nyk. palvelurakenne huomioiden. - Vuosittainen yhteensovitus kuntien omien ohjelmien ja suunnitelmien pohjalta.	Valmistunut 30.5.2011.	- " -

AJANKOHTAISTA KUOPION TOIMINNALLISELLA ALUEELLA

Hजारakentamisen pelisäännöt	- Asiakaslähtöisyyden parantaminen seudullisesti yhdenmukaistamalla toimintatapoja kunnissa. Valmisteltavana olevat suunnitelmat hyväksytään v. 2011.	Rakennusjärjestyksien osalta tehty. Kuopion päivitys valmisteilla.	MAL -ryhmä
Seudun liikennejärjestelmä	- Seudun maankäytön ja liikenteen kehittäminen liikennejärjestelmästrategiassa valituilla painopistealueilla. - Liikennejärjestelmän laajentaminen käsittämään koko Kuopion toiminnallista kaupunkiseutua - Liikennestrategia- ja MAL -työryhmän toiminnan yhteensovittamista ja koordinoimista tiivistetään. - Liikennejärjestelmä kytketään toiminnallisen seudun rakennesuunnitelmaan. - Logistiikka-alueen toteuttamisen jatkovalmistelu	Käynnissä. <u>Liikennejärjestelmätyöryhmän toimintaa ohjaa aiesopimus (Kuopio ei vielä hyväksynyt)</u> <u>Liikennemallin päivitys käynnissä. Loppuraportti valmis huhtikuussa 2012.</u> Toteutunut. On näkökulmana mukana. Käynnissä.	- " -
Maankäyttöpolitiikan harmonisointi	- Maankäyttöpolitiikanharmonisointi pitkällä tähtäimellä pitkäjänteisen seudullisen suunnittelun parantamiseksi. - Laaditaan yhteiset maakäyttöpolitiikan periaatteet yleisellä toimintatasolla - Maaningalla laaditaan maapoliittinen ohjelma.	Siilinjärvi-Kuopio -viranomaisyhteistyö selvitetty, päätökset tehty. Seudullinen joukkoliikennesuunnitelma on käynnistymässä.	- " -

KUOPION TOIMINNALLISEN SEUDUN RAKENNEMALLI LOIKKA 2030

Kuva: Kuopion viestintäpalvelut, Scanfoto

SISÄLTÖ

1. Rakennemallityön sisältö ja prosessi
2. Nykytila-analyysi
3. Rakennemallin tavoitteet
4. Rakennemallivaihtoehdot ja vaikutusten arviointi
5. Valitun rakennemallin kuvaus
6. Vaikutusten arviointi
7. Toimenpideohjelma
8. Rakennemallisopimus ja seuranta

MITÄ RAKENNEMALLITYÖSSÄ SUUNNITELLAAN?

- § Rakennemalli on Kuopion seudun kuntien yhteinen näkemys seudun yhteisestä maankäytöstä vuonna 2030
 - § Mukana: Kuopio, Leppävirta, Maaninka, Nilsia, Siilinjärvi, Suonenjoki ja Tuusniemi
- § Rakennemallityö on yksi Varkaus – Kuopio – Iisalmi – kehittämisvyöhykkeen toteutettavista toimenpiteistä
- § Hanke rahoitetaan Kuopion seudun KOKO –ohjelman kautta
- § Rakennemalli ei ole kaava, mutta ohjaa seudun tulevaa kaavoitusta ja muuta kehittämistä
- § Kunnat sitoutuvat rakennemallin toteuttamiseen konkreettisten toimenpiteiden, rakennemallisopimuksen ja tiiviin seurannan (seurantaindikaattorit) kautta
- § Rakennemallityön kautta Kuopion seudun kilpailukyky kaupunkiseutujen verkostossa paranee ja rakennemalli toteuttaa PARAS-hankkeen tavoitteita konkreettisesti
- § Rakennemalli synkronisoidaan samaan aikaan toteutettavaan liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja muihin kehityshankkeisiin

RAKENNEMALLIVAIHTOEHTOJEN MUODOSTAMISEN LÄHTÖKOHDAT

- § Kuopion seudun kasvu perustuu uusiin investointeihin ja työpaikkoihin sekä seudun kilpailukyvyn kehittymiseen
- § Monipuoliset ja houkuttelevat asuinympäristöt: kaupunkiasumisesta viihtyisiin palvelutaajamiin ja eläviin maaseutuasumisen ympäristöihin
- § Rakennemallivaihtoehtojen muodostaminen lähtee toimivasta ja helposti saavutettavasta, kuntalaisia lähellä olevasta palvelurakenteesta
- § Työssä on päättäjien lisäksi erityisen tärkeää kuulla alueen yrittäjiä ja nuoria

- § Seudun vetovoimatekijöitä tulee rakennemallia muodostettaessa hyödyntää
 - § Järvisyys – Saaristokaupunki
 - § Monipuoliset asumisen mahdollisuudet kaupunkiasumisesta kyläasumiseen
 - § Matkailun ja loma-asumisen mahdollisuudet – Tahko, Puijo, rannat
 - § Uudet työpaikat, kasvualat ja uudet kaupan palvelut
 - § Logistinen sijainti – lentokenttä, Vt 5, Vt 9, Savon rata
 - § Jalankulkua, pyöräilyä ja joukkoliikennettä tukeva yhdyskuntarakenne

RAKENNEMALLI

YLEISETTAVOITTEET

- § Tehtävänä on muodostaa Kuopion toiminnalliselle alueelle yhdyskuntarakenteen kestävä kehitys ja alueen vetovoimaisuutta edistävä rakennemalli
- § Mallilla luodaan kehittämisen raamit tulevalle maankäytön suunnittelulle ja kaavoitukselle sekä muulle kehittämiselle
- § Yhteinen näkemys toiminnallisen seudun yhdyskuntarakenteen pitkän tähtäyksen päälinjoista vuoteen 2030
- § Kaupunkiseudun rakennetta tarkastellaan strategisella tasolla ilman kuntarajoja palvelurakenne ja verkostot huomioiden
- § Strateginen rakennemalli pohjautuu maakuntakaavan mukaisiin kehittämistavoitteisiin ja valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

PROSESSI

Nykytila-analyysiraportti
Tavoiteraportti*
Palveluverkkoselvitys**

*Rakennemallivaihtoehdot ja vaikutusten arviointi**

*Valittu rakennemalli ja vaikutusten arviointi**

*Rakennemalliraportti
Toimenpideohjelma
Rakennemallisopimus*

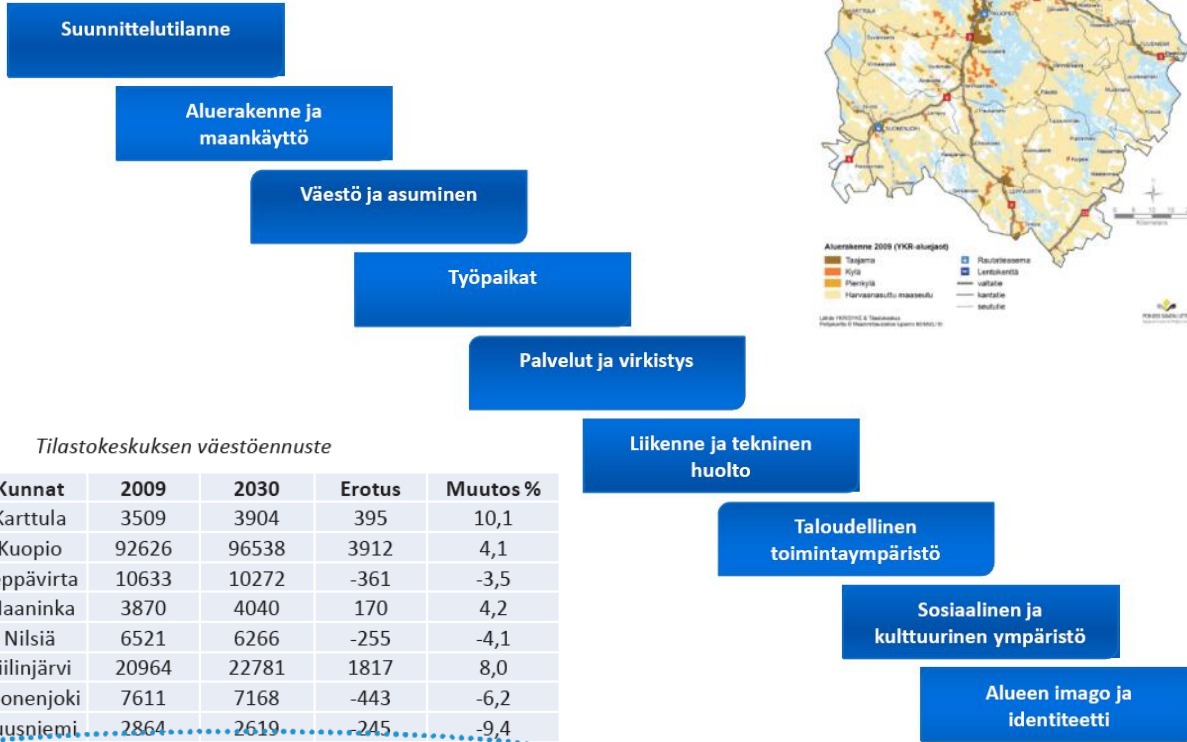
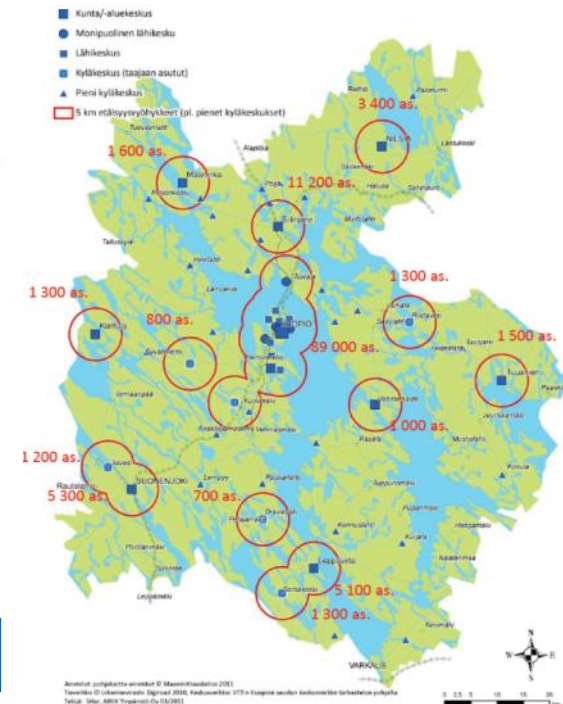
TYÖRYHMÄTYÖSKENTELEY

Tammikuu

Joulukuu

NYKYTILA-ANALYYSI

- § Nykytila-analyysi on koottu Nykytilaraporttiin (löytyy projektipankista)
- § Aluetta on kuvattu tilastoin ja kartoin
- § Erikseen laadittiin palveluverkkoselvitys

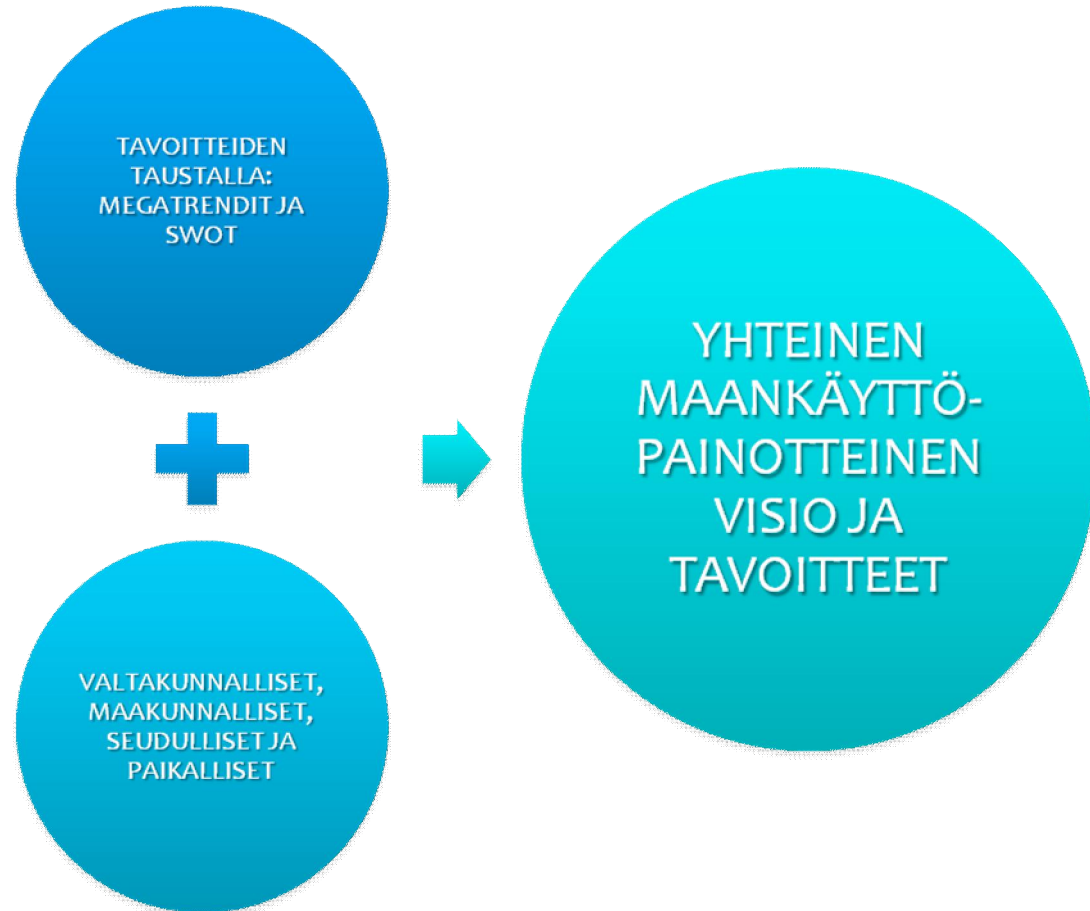

Tilastokeskuksen väestöennuste

Kunnat	2009	2030	Erotus	Muutos %
Karttula	3509	3904	395	10,1
Kuopio	92626	96538	3912	4,1
Leppävirta	10633	10272	-361	-3,5
Maaninka	3870	4040	170	4,2
Nilsinä	6521	6266	-255	-4,1
Siilinjärvi	20964	22781	1817	8,0
Suonenjoki	7611	7168	-443	-6,2
Tuusniemi	2864	2619	-245	-9,4
YHTEENSÄ	148598	153588	4990	3,2

RAKENNEMALLIN TAVOITTEET

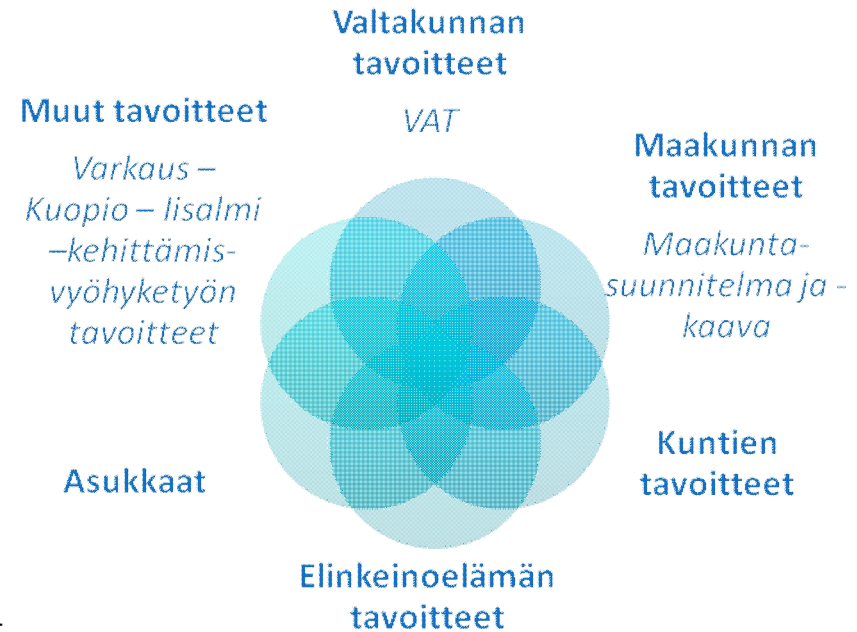
§ Eri sidosryhmien tavoitteet on koottu Tavoiteraporttiin (löytyy projektipankista)

TAVOITTEIDEN MUODOSTAMINEN

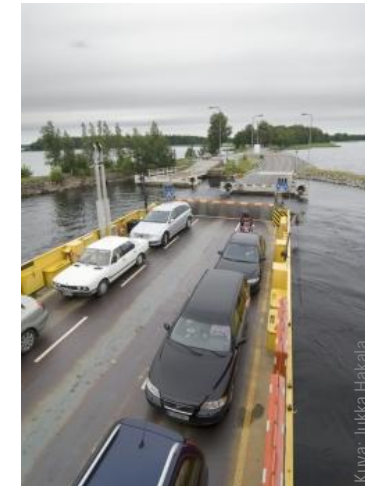
- § Koko kaupunkiseutua koskevien, yhteisten maankäyttötavoitteiden muodostaminen
- § Kuntien, yrittäjien, viranomaistahojen ja muiden suunnittelutahojen tavoitteiden yhteensovittaminen rakennemallityössä
- § Tavoitteita on koottu usealta eri taholta ja lähteestä:

- Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet
- Maakuntakaavan ja maakuntasuunnitelman tavoitteet
- Varkaus – Kuopio – Iisalmi -kehittämisyöhyketyössä muodostetut, Kuopion kaupunkiseudun maankäyttöä koskevat tavoitteet (kysely ja toimijoiden haastattelut)
- Tavoiteseminaarissa muodostetut kehittämistavoitteet
- Kuntajohtajien työvaliokunnassa muodostamat tavoitteet
- Työryhmän jäsenten muodostamat tavoitteet

SEUDUN YHTEISET PÄÄTAVOITTEET

1. Työpaikka-alueita, joukkoliikennettä ja palveluverkkoa kehitetään yli kuntarajojen ikärakenteen muutos huomioiden
2. Kuopion keskustan elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta kehitetään
3. Rakentamisen periaatteena täydentäminen ja eheyttäminen. Hajarakentamiselle yhteiset pelisäännöt (maapolitiikan oltava yhtenäistä)
4. Seudulla kehitetään monipuolisia asumisen alueita (kesäasukkaat huomioiden, mm. hyvän palvelun kyläyhteisöjä)
5. Yrityksille luodaan houkuttelevia yritysalueita ja olemassa olevia alueita kehitetään (lentokentän yritysalueita)
6. Sisäisen ja ulkoisen saavutettavuuden kehittäminen (VT5, VT9 Vaajasalo, Jännevirta, rataverkko, liityntäyhteydet) (Vaajasaloyhteys huomioidaan kehittämisessä mahdollisuutena)
7. Joukkoliikennettä ja kevyenliikenteen verkkoa kehitetään liikennetarpeiden vähentämiseksi
8. Kehitetään matkailua: Tahko, vesimatkailu, kulttuurimatkailu
9. Huomioidaan ilmastonmuutos ja ekotehokkuus kantavina periaatteina niin rakentamisen, asumisen kuin liikenteen kehittämisessä
10. Rakennemalliin sitoutuminen tärkeää: kunnat, yrittäjät, kehittäjäorganisaatiot

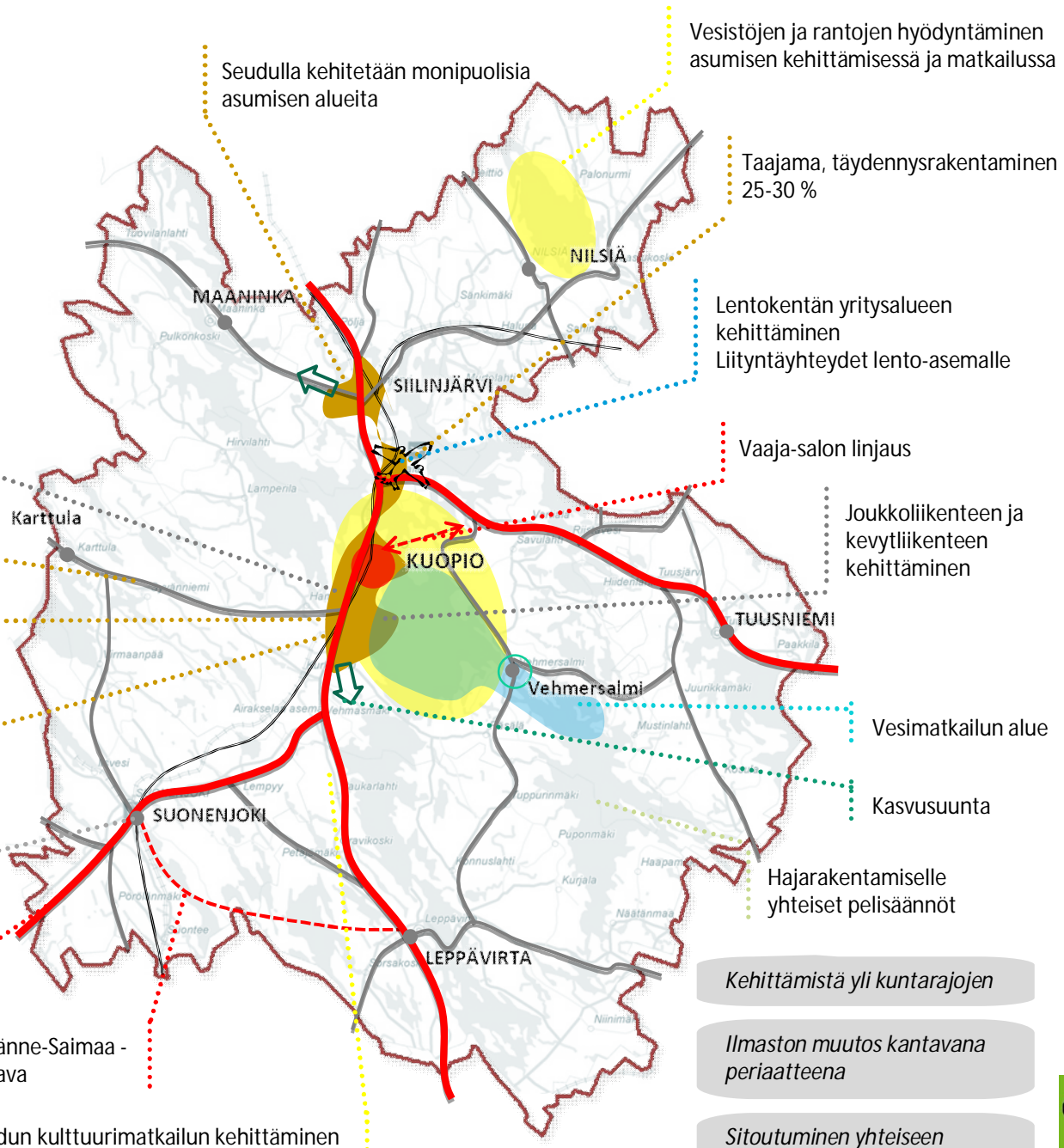

TAVOITEKARTTA

VISIO Vuonna 2030 Kuopion toiminnallinen seutu on vetovoimainen ja ekotehokas eheiden taajamien ja elävän kyläverkoston muodostama yhtenäinen seutu, joka tarjoaa erinomaiset kevyt- ja joukkoliikenteen yhteydet, monipuoliset virkistys- ja matkailumahdollisuudet sekä laadukkaat hyvinvointia edistävät palvelut yli kuntarajojen

- Kuopion keskustan elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta kehitetään
- Hyvän palvelun kyläyhteisöjä
- Rakentamisen periaatteena täydentäminen ja eheyttäminen
- Palvelujen keskittäminen keskusta-alueille
- Asemaseutujen kehittäminen
- Sisäisen ja ulkoisen saavutettavuuden kehittäminen: VT5, VT9, Jännevirta, rataverkko, liityntäyhteydet

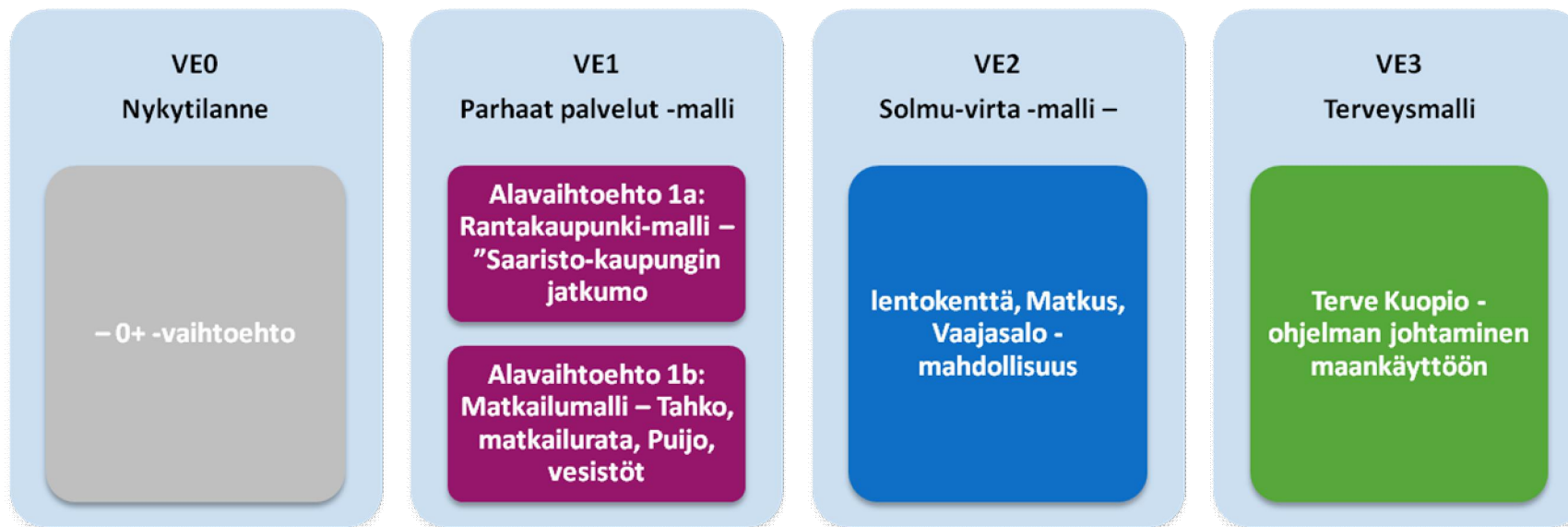
- Päijänne-Saimaa -kanava
- Seudun kulttuurimatkailun kehittäminen

Yhteinen maankäyttöpainotteinen visio ja tavoitteet

RAKENNEMALLIVAIHTOEHTOJEN MUODOSTAMISEN LÄHTÖKOHDAT

- § Rakennemallivaihtoehdot ovat toisistaan selkeästi erottuvia
 - § Erilaiset kehitysteemat
 - § Keskeiset aluerakenteen kysymykset Kuopion kaupunkiseudulla
- § Mitoituksen lähtökohdat
 - § Mitoitusta määriteltäessä on huomioitu maakuntasuunnitelman tavoitteet (eri skenaarioissa)
 - § Mitoituksen alaraja = nykytrendi + = 160 000 asukasta v. 2030
 - § Mitoituksen yläraja = maakuntasuunnitelman tavoite + matkailun kasvutrendi = 170 000 as. v. 2030

MALLI	VE0 Nykytilanne 0+ -vaihtoehto	VE1 Parhaat palvelut – malli	Alavaihtoehto 1a: Rantakaupunki- malli	Alavaihtoehto 1b: Matkailumalli	VE2 Solmu-virta -malli	VE3 Terveysmalli
PROFIILI	Ei selkeää profiloitumista tai painopisteitä	•Kuopion seutu profiloituu hyvien arkielämän toimivien palvelujen seutuna •Yksityiset ja julkiset palvelut yhdistyvät suurelta osin	•Vesistöimagon ja •Saaristokaupunki – brändin hyödyntäminen •Saaristokaupungin paikalliset variaatiot •Loma-asumisen ja vesistömatkailun ykkösalue Suomessa	• Kuopion seutu = matkailuseutu •Loma-asumisesta kehittyy pysyvää asumista; •joustavat asumisratkaisut ja uudet palvelut	•Kuopion kaupunki-seudusta muodostuu vahva tuotanto-toiminnan, kaupan ja logististen palvelujen alue, joka helposti saavutettavissa •Toiminnot ovat keskittyneet, solmut erikoistuvat	• Terve Kuopio – toimintamallin toteuttaminen maankäytössä • Liikkumista, virkistystä ja ihmisten omatoimisuutta painottava malli
ALUE- RAKENNE	•Asutus- ja palvelurakenne monikeskuksinen •Väestönkasvu painottuu pohjoiseen ja Vt5 akselille, Kuopio-Siilinjärvi vetoinen • Kuntarajoilla edelleen vahva merkitys	• Asutus- ja palvelurakenne painottuu keskuksiin •Uusi rakentaminen tukemaan olemassa olevien palvelujen säilymistä / kehittymistä •Maankäytössä sekoittuneiden toimintojen alueita •Kuntarajojen merkitys häviää	• Asutusrakenne painottuu taajamiin ja taajamien rantavyöhykkeille •Maankäytössä sekoittuneiden toimintojen alueita •Kuntarajojen merkitys häviää	•Asutusrakenne painottuu keskuksiin ja uutta rakentamista syntyy erityisesti matkailukeskusten ympärille •Väestökehitys painottuu Kuopio-lentokenttä-Tahko-akselille • Kuntarajojen merkitys häviää	• Asutusrakenne painottuu keskuksiin ja pääliikenne-yhteyksien (Vt 5 ja Vt 9) varsille •Liikennevirtoja hyödyntävät palvelut kasvavat, kauppa keskittyy suuryksiköihin	•Asutus-rakenteeltaan kuntakeskus- ja taajamavetoinen •Yhdyskuntarakennetta kehitetään joukkoliikenteen palvelukäytävien varsilla
VÄESTÖ- KEHITYS	•ennusteen mukainen	•ennustetta suurempi	•ennustetta suurempi	•ennustetta suurempi	•ennustetta suurempi	•maltillinen, tavoitteen alarajalla
LIIKENNE	•Henkilöautoliikenteellä vahva rooli	•Joukkoliikenne kehittyy •Kevyen liikenteen ympäristöt kehittyvät lähellä palveluja	•Joukkoliikenne kehittyy osana palvelukonseptia (linja-auto + lähijuna)	• Raideyhteyden merkitys kasvaa, Tahkolle rakennetaan raideyhteys, myös lentoyhteydet monipuolistuvat	• Valtakunnallisia pääväyliä kehitetään • Lentokentän alue kehittyy • Vaajasalo yhteys Rakennetaan vuoden 2030 jälkeen	• Jalankulkuun, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen tukeutuva, taajamia yhdistävä (kevyt- ja joukkoliikenneseutu)

RAKENNEMALLILLE ASETETUT TAVOITTEET

VAIKUTUKSET

- erittäin negatiivinen vaikutus
- negatiivinen vaikutus
- +/- vaikutusta ei ole tai vaikutus voi olla joko positiivinen tai negatiivinen
- + positiivinen vaikutus
- ++ erittäin positiivinen vaikutus

	VE 0	VE 1	VE 1A	VE 1B	VE 2	VE 3
Kehittämistä yli hallinnollisten rajojen	-	++	++	++	+	+
Rakenteen tiivistäminen ja täydentäminen	--	++	+/-	+	+/-	+/-
Kuopion keskustan elinvoimaisuuden ja vetovoimaisuuden kehittäminen	+/-	++	+	+	+	+
Monipuolisten asumismahdollisuuksien turvaaminen	+/-	+	++	+	+/-	++
Ekotehokkuus ja kestävyys, uusiutuvien energiamuotojen käyttö	-	++	+	++	+	+/-
Toimiva palvelurakenne	-	++	+	+	+/-	+/-
Ikärakenteen huomiointi	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-
Matkailun ja virkistysmahdollisuuksien huomiointi	+/-	+	++	++	+/-	++
Kesäasukkaiden huomioon ottaminen	+/-	+	+	+	-	+
Työssäkäynti- ja muiden keskeisten liikenneyhteyksien huomiointi	+/-	+	+/-	+	++	+/-
Joukkoliikenteen ja kevytliikenteen kehittäminen	+/-	+	++	+	++	+
Raideliikenteen ja liittymäyhteyksien kehittäminen, valtateiden kehittäminen	+/-	+	+/-	++	++	+/-
Maakuntakaavojen tavoitteet	--	+	+	++	+	+
Yritysten houkuttelevuus, työpaikkojen lisääminen	-	+	+/-	++	++	+/-
Lentokentän yritysalueen kehittäminen	+/-	+/-	+/-	+	++	+/-

VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET (VAT) VAIKUTUKSET

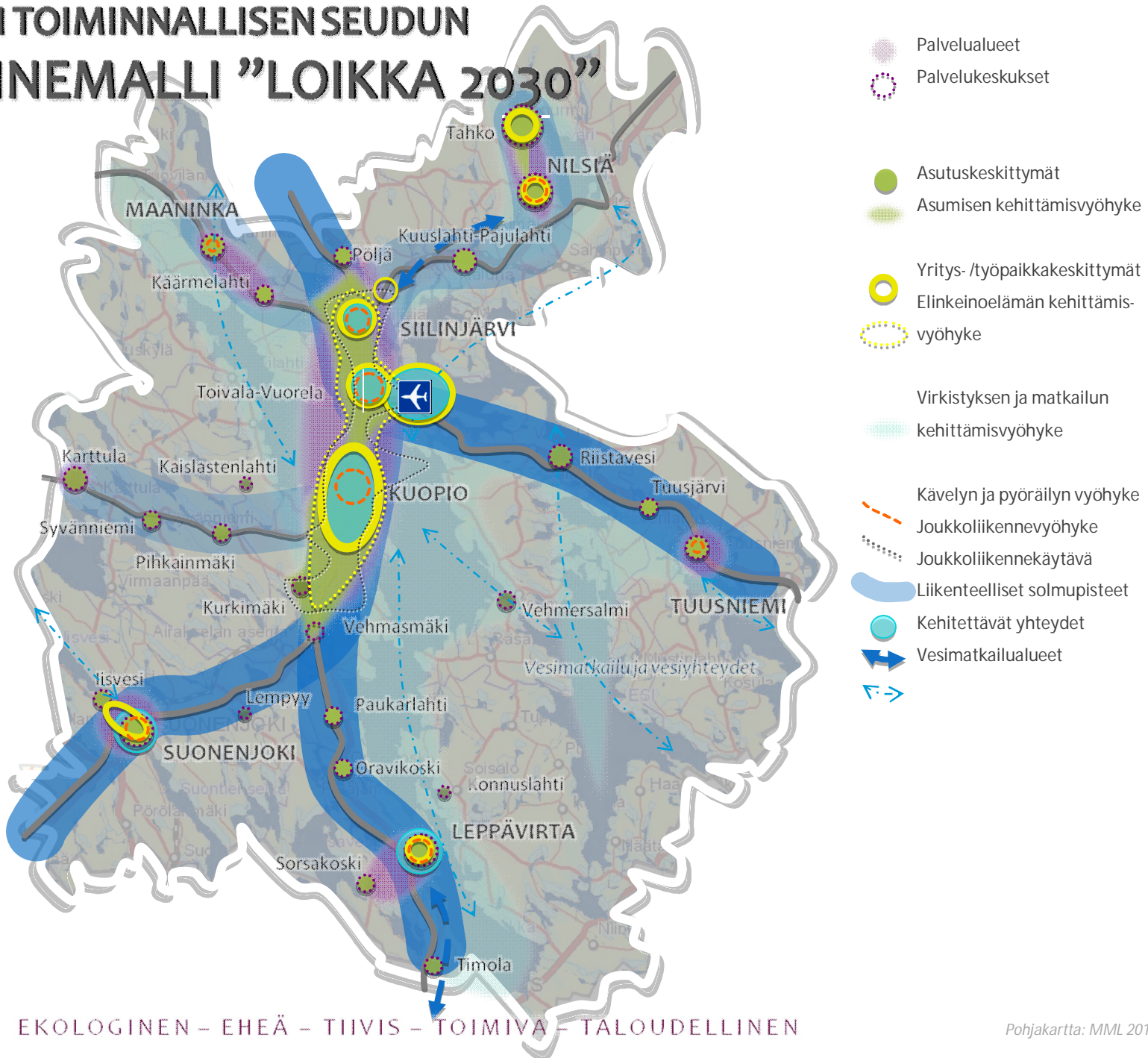
- erittäin negatiivinen vaikutus
- negatiivinen vaikutus
- +/- vaikutusta ei ole tai vaikutus voi olla joko positiivinen tai negatiivinen
- + positiivinen vaikutus
- ++ erittäin positiivinen vaikutus

	VE 0	VE 1	VE 1A	VE 1B	VE 2	VE 3
Toimiva aluerakenne	--	++	+/-	+/-	++	+/-
Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu	-	++	+/-	+/-	++	+
Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat	+/-	+/-	-	+/-	+/-	+
Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto	-	++	+	+	+	+

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI OSATEKIJÖITTÄIN

	VE0	VE1	VE1a	VE1b	VE2	VE3
Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	-	++	+/-	+	+	+/-
Vaikutukset yhdyskuntatalouteen	+/-	++	+/-	+	+/-	-
Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumistarpeeseen	+/-	++	-	+	+	-
Vaikutukset ekotehokkuuteen ja ilmastomuutokseen	-	++	+	++	+	-
Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin	-	+	+/-	+/-	-	+/-
Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, jne.	+/-	+/-	+	+	+/-	+
Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	+/-	+	++	+	+/-	++
Vaikutukset palveluihin elinkeino-elämään ja kilpailukykyyn	-	++	+	+	++	+/-

KUOPION TOIMINNALLISEN SEUDUN RAKENNEMALLI ”LOIKKA 2030”

EKOLOGINEN – EHEÄ – TIIVIS – TOIMIVA – TALOUDELLINEN

Pohjakartta: MML 2010

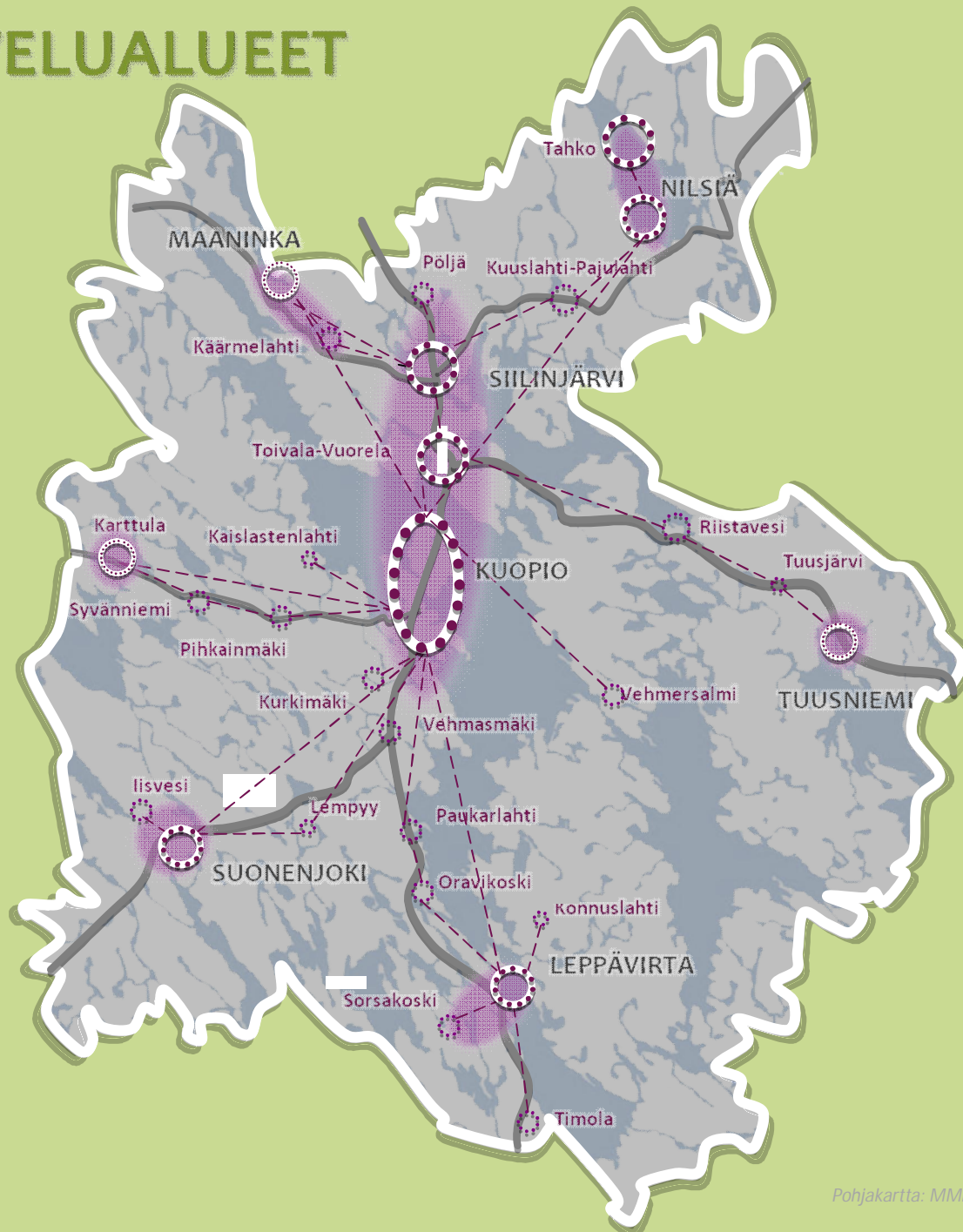
ASUMINEN JA KESKUSVERKKO 2030

- Asutuskeskittymät
- Asumisen kehittämisvyöhyke
- Asutuksen laajenemissuunta
- Yhdyskuntarakenteen eheyttämistarve
-

- Kuopion kaupunkikeskusta
- Vuorela-Toivala
Siilinjärven kuntakeskusta
Tahkon matkailukeskusta
- Nilsiä
Leppävirran kuntakeskusta
Suonenjoen kuntakeskusta
- Maaningan kuntakeskusta
Tuusniemen kuntakeskusta
Karttulan taajama
- Käarmelahti
Pöljä
Kuuslahti-Pajulahti
Riistavesi
Tuusjärvi
Kaislastenlahti
Syvänniemi
Pihkainmäki
Kurkimäki
Vehmasmäki
Vehmersalmi
Iisvesi
Lempyy
Paukarihti
Oravikoski
Konnuslahti
Sorsakoski
Timola

PALVELUALUEET

- Palvelualueet
- Palvelukeskukset
- Palvelukylät
- Asiointi- ja työssäkäyntivirrat

ASUMINEN JA KESKUSVERKKO

- Yhdyskuntarakenne muodostuu laadukkaasta asutuksesta, työpaikka- ja palvelukeskittymistä ('solmut') ja niiden välisestä liikenteestä ('virrat').
- Väestöennuste on ennustettua suurempi (165 000)
- Asumisen kehittämisvyöhykkeet ja asutuskeskittymät:
 - Asutusrakenne painottuu keskuksiin ja sen rantavyöhykkeille sekä Kuopio-Siilinjärvi joukkoliikennevyöhykkeelle ja Niilsien keskusta -Tahko -vyöhykkeelle
 - Kuopion keskusta muodostaa maakunnan tärkeimmän koulutuksen ja osaamisen, palvelujen ja elinkeinoelämän sekä asumisen keskuksen
 - Uusi rakentaminen tukee olemassa olevien palvelujen säilymistä/kehittämistä ja tukee nykyistä rakennetta
 - Siilinjärven ja Kuopion keskustoja eheytetään maakuntakaavan mukaisesti joukkoliikenteeseen ja erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvina keskustatoimintojen alueina
- Maaseutualueella asuminen painottuu joukkoliikennekäyttöön ja sen kyläalueisiin.
- Kaavoituksella ja maankäytön suunnittelulla edistetään yhteisöllisyyttä, matalaenergistä ja ekologista asumista
- Keskusverkon ytimen muodostaa Kuopion palvelualue
 - Erikoiskaupan, hallinnon palvelut sekä vähittäiskaupan suuryksiköt sijoittuvat maakuntakaavan mukaisesti keskustatoimintojen alueelle Kuopioon.
 - Joukkoliikennekäytävien varrella oleviin alakeskuksiin (muut nykyiset kuntakeskukset + Toivala-Vuorela, Petonen, Karttula) sijoittuu yksityisiä ja julkisia palveluita
- Kuopio-Tahko –matkailuakselilla edistetään toimivien palvelukokonaisuuksien syntymistä
 - Tahkosta kehittyy matkailupalvelujen erityinen keskus
 - Palveluja saatavissa ympärivuotisesti
 - Niilsien kuntakeskus ja Tahko muodostavat yhteisen asuin- ja palvelualueen
- Kuntarajojen merkitys häviää, palveluja hyödynnetään joustavasti yli kuntarajojen
- Seudulla luodaan uusia palvelukonsepteja
- Asuminen, palvelut ja työpaikat limittyvät – maankäytössä sekoittuneiden toimintojen alueita

LIKKUMINEN

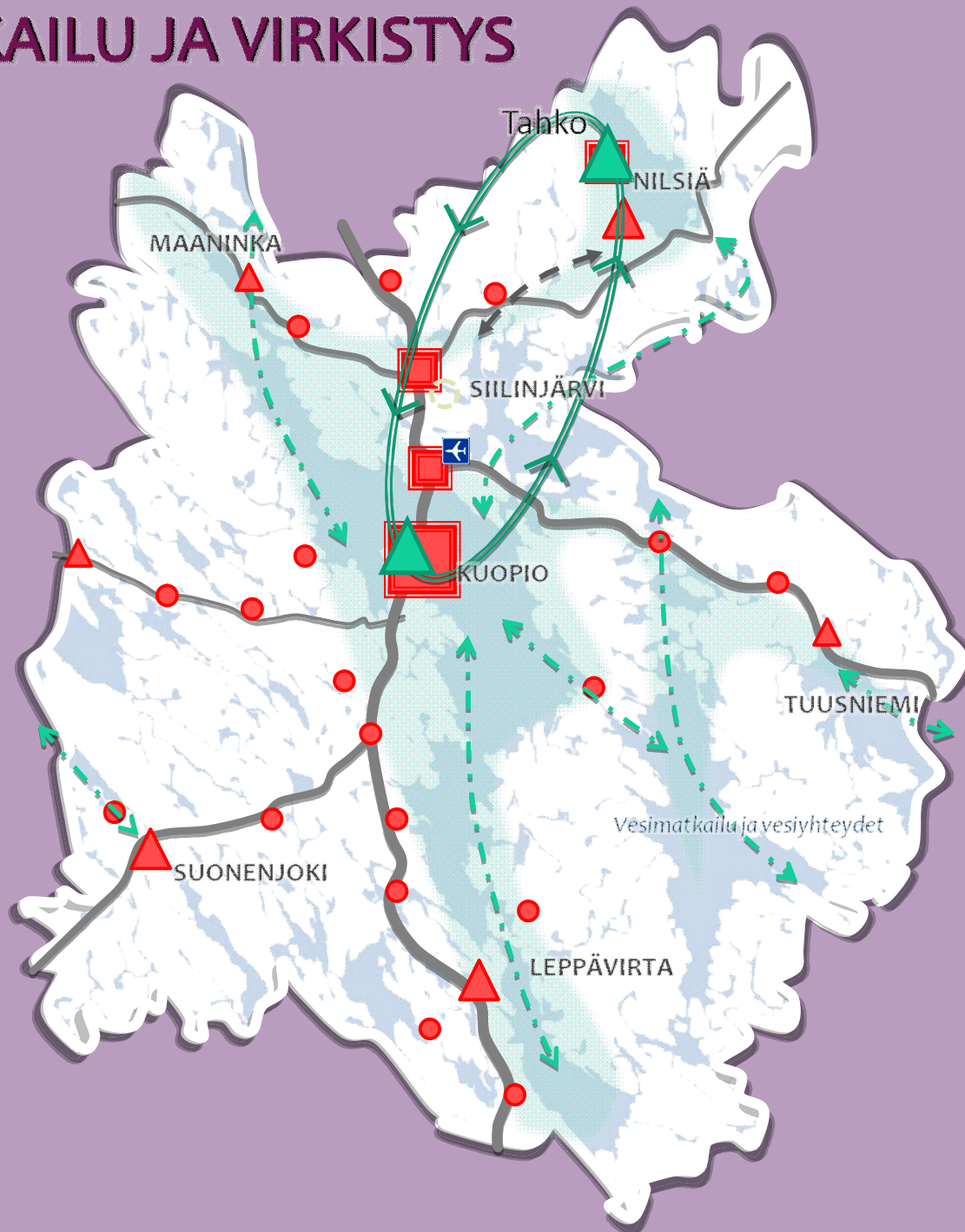

- Kävelyn ja pyöräilyn vyöhyke
- Joukkoliikenteen ydinvyöhyke
- Joukkoliikennekäytävä
- Liikenteelliset solmupisteet
- Kehitettävät yhteydet
- Lentoliikenteen yhteydet
-

LIKKUMINEN

- § Joukkoliikennekäytävät kehittyvät osana palvelukonseptia. Joukkoliikenneyhteyksiä kehitetään joukkoliikennekäytävillä.
- § Joukkoliikenteen ydinvyöhykkeellä edistetään maakuntakaavan mukaisesti joukkoliikenteen kehittymistä kilpailukykyiseksi vaihtoehdoksi henkilöautolle. Suunnittelussa huomioidaan joukkoliikennekaupungin suunnitteluperiaatteet.
 - § Kehittämisessä huomioidaan vuorotarjonta, pysäkkien esteettömyys, turvallisuus, pysäkkipalveluiden laatu ja liikenteen sujuvuus
 - § Siilinjärven ja Kuopion keskustojen kehittämisessä huomioidaan liityntäpysäköinti
- § Kävelyn ja pyöräilyn ympäristöt kehittyvät lähellä palveluja. Kuntarajat ylittävillä virkistysyhteyksillä on suuri merkitys
- § Raideyhteyden merkitys kasvaa. Hyvän palveluvarustuksen asemaseutuja kehitetään. Alueella turvataan maakuntakaavan mukaisesti edellytykset taajamajunaliikenteen kehittämiseen
- § Lentoyhteydet monipuolistuvat. Lentoaseman alue, Toivala ja Sorsasalo kehittyvät merkittävänä työpaikka- ja logistiikkakeskittymänä.
- § Yksityisautoilua pyritään vähentämään erityisesti joukkoliikenteen ydinvyöhykkeellä
- § Valtakunnallisia pääväyliä valtatie 5 ja valtatie 9 kehitetään kansainvälisinä liikennekäytävinä.
 - § Erityistä huomiota kiinnitetään maakuntakaavan mukaisesti liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, liikenteen ja matkailun palveluihin sekä liikenneympäristön laatuun.
- § Kuopion seudun valtateiden parantamiset avaavat maankäytölle merkittäviä uusia mahdollisuuksia.
 - § Valtatie 9 parantaminen on lisännyt Etelä-Siilinjärven yritysalueiden saavutettavuutta ja houkuttelevuutta.
 - § Kallan Siltojen uusimisen valmistuttua valtatie paranee osin moottoritieksi.
 - § Leppävirran pohjoisosassa suunnitteilla oleva uusi valtatie 5 linjaus toteuduttuaan mahdollistaa Oravikoskella ja Paukarlahdessa nykyisen valtatievarren maankäytön tehostaminen asumiseen ja yritystoimintaan.
- § Kuopio-Tahko –matkailuyhteys huomioidaan liikennejärjestelmäsuunnittelussa
- § Vesiliikenneyhteyksiä hyödynnetään
- § Maankäytössä varaudutaan Tahkon matkailuradan, Vaajasalo-yhteyden ja Savon kanavan rakentamiseen kasvun ja mallin mukaisen kehityksen toteuduttua

MATKAILU JA VIRKISTYS

- Virkistyksen ja matkailun kehittämisvyöhyke
- Keskeiset matkailualueet
- Vesimatkailualueet

MATKAILU JA VIRKISTYS

§ Kuopio ja Tahko ovat koko maakunnan suurimpia ja vetovoimaisimpia matkailukeskuksia muodostaen matkailun kehittämisen ydinvyöhykkeen

§ Muita tärkeitä matkailualueita ovat mm. Leppävirran matkailukeskittymä ja Vehmersalmi vesimatkailun ja loma-asumisen kaupunginosana

§ Matkailukaupunkina Kuopio tunnetaan Puijosta, torista, Kallavedestä ja laajoista kulttuuri- ja virkistysmahdollisuuksistaan kuten myös houkuttelevista tapahtumistaan

§ Tahkosta kehittyy Lapin ulkopuolisen Suomen johtavin matkailukeskus, jonka matkailukapasiteetti ja palvelutarjonta laajenevat merkittävästi

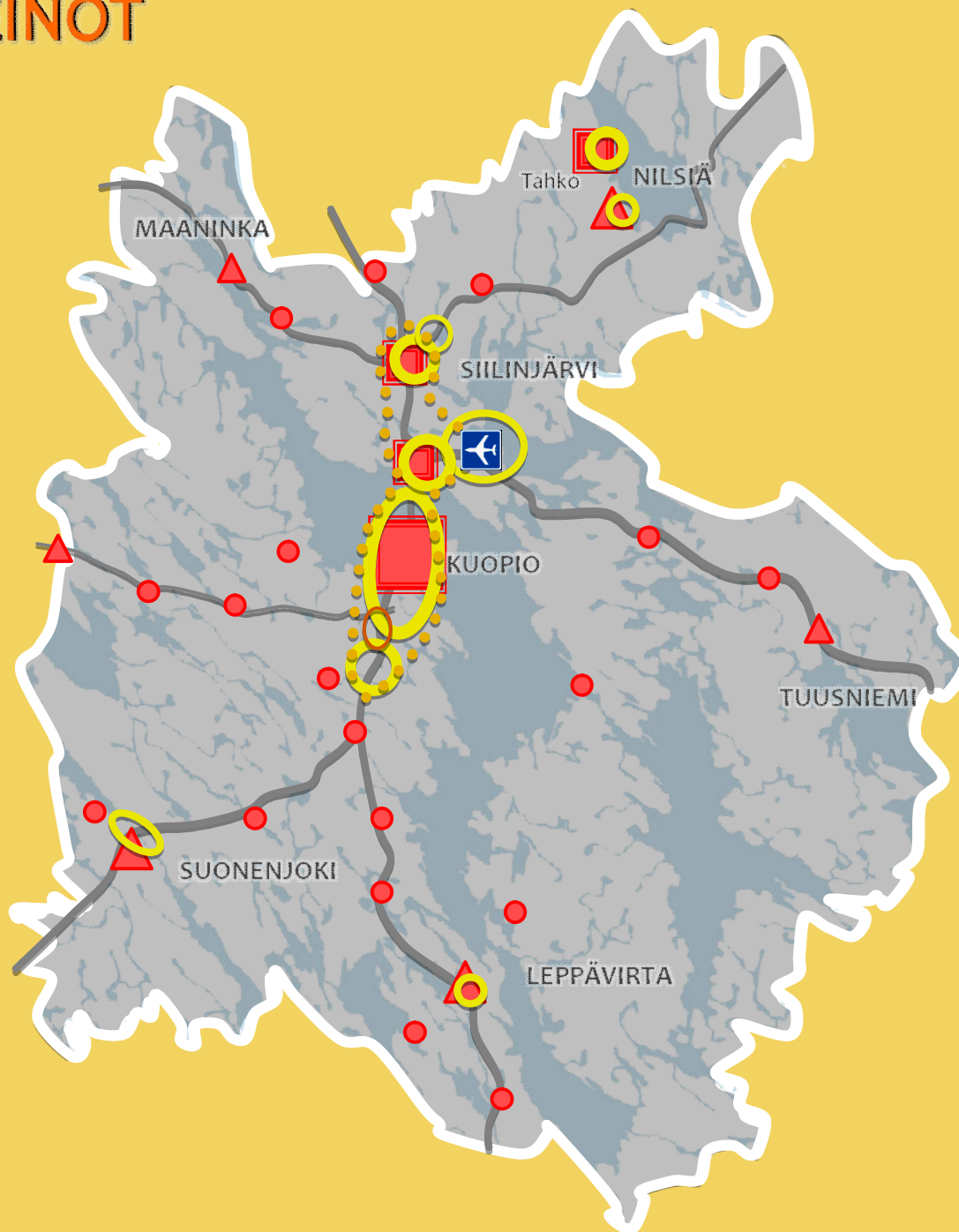
§ Koko kaupunkiseudun alueella monipuoliset ja ympärivuotiset virkistys- ja matkailureititöt palvelevat asukkaita ja matkailijoita. Erityisenä kehittämiskohteena on vesimatkailu.

§ Matkailun toimintaedellytyksiä luodaan suunnitelmallisesti kuntien ja eri toimijoiden yhteistyössä sekä ennakoivan kaavoituksen avulla

§ Matkailua kehitetään ekologisin ratkaisuin ja arvokkaat kulttuuri- ja luonnonympäristöt huomioiden

§ Alueet vahvistavat omaa matkailuprofiiliaan

ELINKEINOT

- Yritys- /työpaikkakeskittymät
- Elinkeinoelämän kehittämisvyöhyke
- Vähittäiskaupan kehittämisvyöhyke
-

ELINKEINOT

§ Keskeiset elinkeinokeskittymät sijaitsevat Kuopion keskustassa ja tiedepuistossa, valtatie 5 tien solmukohdissa sekä nykyisissä kunta- ja aluekeskuksissa joukkoliikennekäytävien varrella

§ Asuminen, palvelut ja työpaikat limittyvät maankäytössä sekoittuneiden toimintojen alueiksi tai ryhmittyvät luontevasti rinta rinnan

§ Elinkeinoelämän kasvua tuetaan asuminen, asiointivirrat ja joukkoliikenne huomioiden

§ Uudet elinkeinoalueet mahdollistavat Kuopion toiminnallisen kaupunkiseudun kehittymisen elinkeinorakenteeltaan monipuolisena hyvinvointiosaamisen ja innovaatiotoiminnan keskuksena

§ Uudet yritys- ja työpaikka-alueet tukevat nykyistä yhdyskuntarakennetta sekä edistävät alueen toiminnallisuutta ja sisäistä eheyttä

§ Kuopion keskustan alue ja Savilahden tiedepuisto muodostavat alueen vahvimman työpaikkaytimen ja kaupallisen keskustan

§ Tahko on alueen merkittävin kehittyvä matkailualue.

§ Muita merkittäviä työpaikkavyöhykkeitä ovat Sorsasalon – Toivalan - Lentoaseman työpaikka-alue sekä Kuopion eteläiset työpaikka-alueet

§ Kuopion eteläpuolella sijaitsee myös maakuntakaavassa hyväksytty vähittäiskaupan kehittämisvyöhyke ja logistiikka-alue

§ Vähittäiskaupan kehittämisvyöhyke kehittyy merkittävien vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä tilaa vievän erikoistavarakaupan alueena

§ Ympäristöhäiriöitä aiheuttavat, raskaat ja paljon tilaa vievät yritystoiminnot sijoittuvat keskustoista kauemmaksi, hyvien liikenneyhteyksien varsille

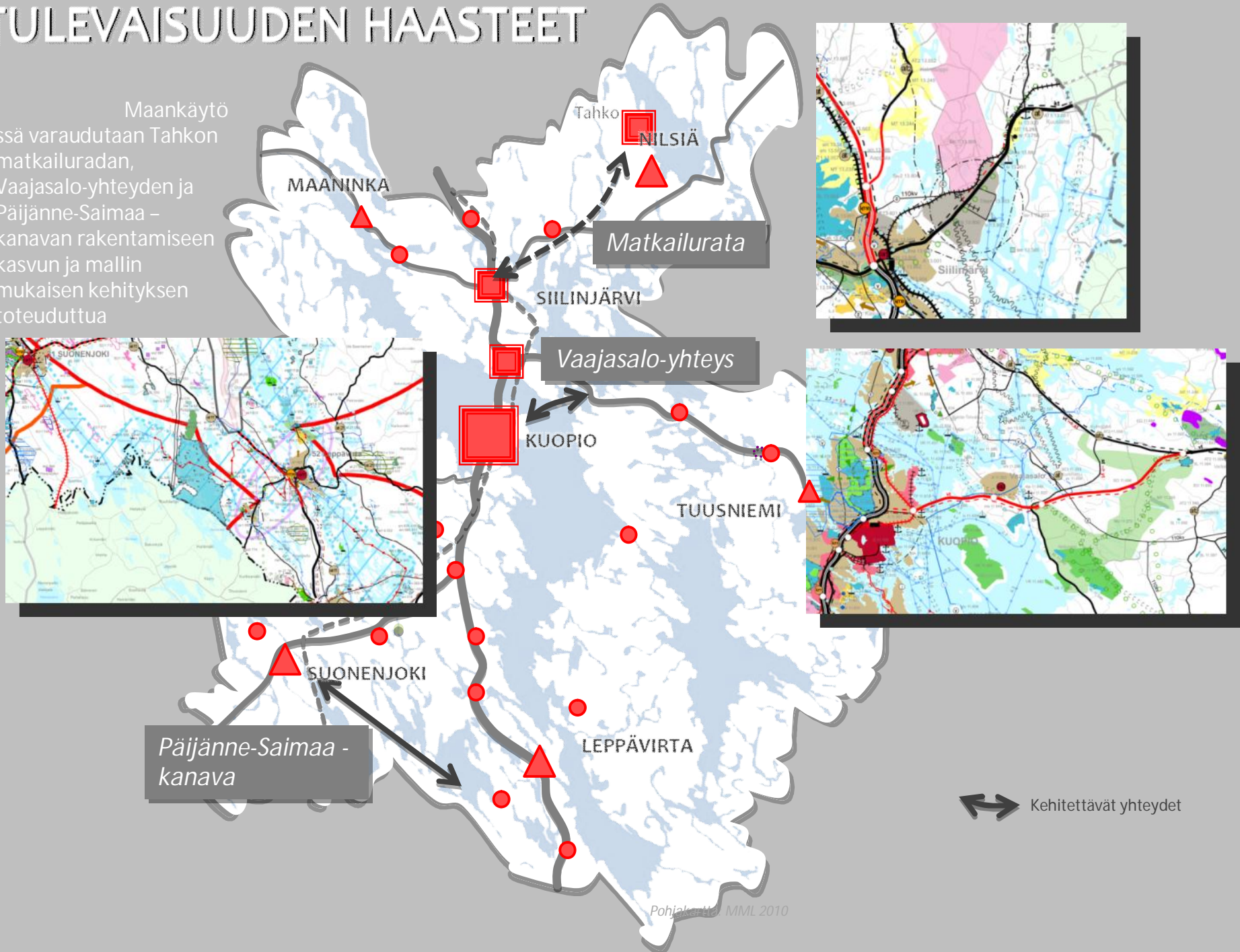
§ Keskustat kehittyvät vetovoimaisina kaupan, liike-elämän, osaamisen ja palvelujen työpaikka-alueina

§ Keskustoihin ohjataan monipuolisia liike-elämän asiantuntijapalveluja, monipuolisia kaupan erikoistavaraliikkeitä sekä päivittäistavarakaupan palveluja

§ Lähipalveluja ohjataan kunta-, alue- ja palvelukeskuksiin

TULEVAISUUDEN HAASTEET

Maankäytössä varaudutaan Tahkon matkailuradan, Vaajasalo-yhteyden ja Päijänne-Saimaa -kanavan rakentamiseen kasvun ja mallin mukaisen kehityksen toteuduttua

KÄRKITOIMENPITEET

Toimenpide	SISÄLLÖN KUVAUS	TOTEUTUS- AIKATAUL U	VASTUU-TAHO	ARVIO BUDJETISTA
1. Maankäytön painopistealueiden strateginen yleiskaava	<i>Strateginen yleiskaava on rakennemallia tarkempi kuvaus alueen tulevaisuuden maankäytöstä. Strateginen yleiskaava laaditaan vaiheittain, ensin Kuopion ja Siilinjärven alueelle.</i>	2013- 2022	Ensin Kuopio ja Siilinjärvi	70 000 – 100 000 €
2. Kuntien yhteiset ja kuntarajat ylittävät maankäyttösuunnitelmat (pilottina kehittämisvyöhyke: Sorsasalo – Paasisalo – Vuorela – Toivala)	<i>Pilotin kautta selvitetään mahdollisuuksia kehittää mm. houkuttelevaa asumista (rantarakentamista), lähipalveluja, helposti saavutettavat harrastus- ja viheryhteydet sekä joukkoliikennettä, pyöräilyä ja jalankulkua edistävän liikennesuunnitelman.</i>	2012-	Kuopio ja Siilinjärvi	Esiselvitys-hanke 40 000 €
3. Kuntien yhteinen maankäyttöpoliittinen sopimus	<i>Kuopion seudun kunnat sitoutuvat laadittuun rakennemalliin yhteisen sopimuksen kautta. Sopimuksessa sitoudutaan myös rakennemallin seurantaan</i>	2012-	Kuopion seudun kaikki kunnat	30 000 €
4. Edistää joukkoliikennekäytävien syntymistä / kehittämistä	<i>Itä-Suomen kaupunkiseutujen laatuikäselvitys joukko- ja kevytliikenteelle</i>	2012-	ELY	Seudun osuus 20 000 €
5. Tahkon kehittäminen, matkailukeskustan luominen	<i>Alueelle laaditaan osayleiskaava. Loma-asuntomessut. Tahkolla luodaan selkeä matkailukeskusta Tahko 2030 Master Plan vision ja tavoitteiden mukaisesti. Tahkon vuodepaikkakapasiteetti kolminkertaistetaan, Nilsian ja Tahkon toiminnallista yhteyttä vahvistetaan. Loma-asutuksen edellytyksiä kehitetään (Tahkon ja lähisaarten kunnallistekninen infrastruktuuri).</i>	2012-	Nilsia, Kuopio Yritykset	Oyk 200 000 € Tahkon kehittämissuunnitelman mukaisesti kokonais-kustannukset ovat yli 650 milj. €
6. Lentoaseman ja sitä ympäröivän yritysalueen kehittäminen	<i>Kuopion lentoasemavyöhykkeen kehittämissuunnitelma</i>	2012-	Siilinjärvi, Kuopio, Pohjois-Savon liitto Finavia, ELY-keskus	200 000 €
7. Kuopion seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys		2013		40 000 €

RAKENNEMALLISOPIMUS

- § Kaupunkiseudun kuntien välille laaditaan rakennemallisopimus
- § Sopimuksen valmisteluvastuu on alueen kunnilla
- § Rakennemallisopimuksella lisätään Kuopion kaupunkiseudun kuntien maankäyttöön ja muuhun kehittämiseen liittyvää yhteistyötä sekä suunnittelu-yhteistyötä kuntien raja-alueilla
- § Sopimus noudattaa Kuopion seudun rakennemallityössä sovittuja tavoitteita ja periaatteita ja se perustuu kaikilta osin vapaaehtoisuuteen. Sopimus toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttöperiaatteita ja maakunnan kehittämisen tavoitteita.
- § Sopimus sisältää
 - § yleiset kehittämisperiaatteet
 - § seurantaryhmän määrittelyn ja tehtävät toimenpiteet
 - § seurantaindikaattorit ja toteutusaikataulu

SEURANTA

- § Rakennemallin toteutumista seurataan jatkuvasti ja se päivitetään säännöllisesti
- § Säännöllinen ja aikataulutettu seuranta on välttämätöntä rakennemallin mukaisen kehittämisen toteuttamiseksi
- § Seurantaryhmänä toimii seudun MAL-työryhmän pohjalta.
 - § Seurantaryhmä seuraa rakennemallin toteutumista 1-2 kertaa vuodessa.
 - § Seurantaryhmässä käsitellään mm:
 - § Kuntien hankkeita ja niiden vaikutuksia naapurikuntiin ja maankäytön yhteen sovittamiseen
 - § Seudullisia maankäyttö- ja kehityshankkeita
 - § Kuntien kaavoituskatsauksia ja -ohjelmia
 - § Seurantaryhmä raportoi rakennemallin toteutumisesta kunnanjohtajista koostuvalle työvaliokunnalle.
- § Seuranta toteutetaan yksiselitteisillä indikaattoreilla, jotka ovat sekä määrällisiä että laadullisia
- § Keskeisin osa seurantaan ovat
 - § toimenpideohjelman toteutuminen,
 - § tilasto- ja paikkatietotarkastelut sekä
 - § erilaiset hyvinvointia kuvaavat mielipidemittaukset ja
 - § palautteet

LISÄTIETOJA

§ Lisätietoja rakennemallityöstä osoitteessa:

§ PROJEKTIPANKKI:

[http://www.paikkatieto.airix.fi/
tietopankki/kuopionseutu/](http://www.paikkatieto.airix.fi/tietopankki/kuopionseutu/)

KUOPION TOIVEITA MAL-VERKOSTOLLE

§ Neuvottelumenettelyn kehittäminen kaupunkien ja valtion välille

- suurten kaupunkiseutujen liikennekysymykset ?
- aiesopimuskäytännöt
- kuntarakenteisiin liittyvät asiat

=> Tarvittaisiin kansallinen malli ja toimintatapa, johon MAL-verkosto voisi antaa oman lisäarvonsa

AJANKOHTAISTA KUOPION TOIMINNALLISELLA ALUEELLA

MAL-verkostotapaaminen 14.3
Ohjelmapäällikkö Tero Piippo
Kuopion kaupunki

KIITOS!

Kuva: Kuopion viestintäpalvelut, Scanfoto